

Etický kodex ČAA

Česká arteterapeutická asociace, květen 2004

ÚVOD

Etický kodex České arteterapeutické asociace definuje a ustanovuje etické chování arteterapeuta, je podkladem pro řešení sporných otázek vzniklých ve vztahu arteterapeuta a klienta, resp. arteterapeuta a jiného odborného pracovníka.

Etický kodex upravující jednání arteterapeuta slouží k ochraně klienta před poškozením v důsledku nevhodně použitých postupů ze strany arteterapeuta.

Etický kodex je informací pro akreditační instituce, zaměstnavatele arteterapeutů a zainteresovanou veřejnost.

Etický kodex je závazný pro všechny členy České arteterapeutické asociace.

Závazné přihlášení se k dodržování etických norem je důležitou podmínkou důvěryhodnosti arteterapeutů i jejich odborné společnosti.

Etický kodex

§1 Obecné zásady

Arteterapeut je povinen znát zákony a závazné předpisy platné pro výkon jeho povolání a dodržovat je.

§ 2 Odpovědnost vůči klientům

Arteterapeutický vztah je lidský vztah, a to vztah dialogický, založený na důvěře a vzájemné informovanosti o očekávání ze strany klienta a možnostech a mezích arteterapie ze strany arteterapeuta.

- 1) Arteterapeut v rámci své odbornosti má na paměti nejlepší prospěch svého klienta, respektuje práva těch, kteří vyhledali jeho pomoc a vyvíjí v souladu s aktuálním stavem dostupného odborného poznání přiměřené úsilí k zajištění odpovídajícího využití arteterapeutických služeb. Nesmí doporučovat anebo provádět neindikované odborné úkony.
- 2) Arteterapeut má právo odmítnout péči o klienta z odborných, pracovních nebo osobních důvodů. V případě, že klienta odmítne, navrhne mu jinou formu péče.
- 3) Arteterapeut je povinen srozumitelně informovat klienta nebo jeho zodpovědného zástupce o povaze problému, o zamýšlených odborných postupech, o prognóze a dalších důležitých okolnostech.
- 4) Arteterapeut je při vstupu klienta do arteterapie povinen poskytnout klientům informace o jejich právech, rolích, očekávání a omezení v procesu arteterapie.
- 5) Arteterapeut je po celou dobu trvání terapeutického vztahu zodpovědný za udržení jasných hranic rolí.
- 6) Arteterapeut poskytuje odborné služby osobě, která je v terapeutické péči u jiného odborníka pouze po vzájemné dohodě s tímto odborníkem nebo po ukončení péče u něho.

- 7) Pokud musí arteterapeut z nějakého důvodu přerušit odbornou pomoc, je jeho povinností být dle svých možností klientovi nápomocen v zajištění další péče.
- 8) Na počátku poskytování služeb arteterapeut uvede výši poplatků za tyto služby.

§ 3 Důvěrnost

Arteterapeut nesmí žádným způsobem zneužívat ve vztahu ke klientovi jeho důvěru a závislost.

- 1) Arteterapeut respektuje a chrání důvěrné informace získané v průběhu terapeutické práce z rozhovorů nebo výtvarného projevu klienta. Uveřejnění či reprodukce obsahu arteterapeutického sezení (rozhovor a výtvarný projev) je možné v odůvodněných případech (výuka, výzkum) pouze s písemným svolením klienta.
- 2) Při event. pořádání výstav klientů smí arteterapeut na přání klienta prezentovat jeho artefakty s uvedením jména, po dohodě s klientem případně svůj či jeho komentář k dílu. U obojího je potřebný souhlas klienta v písemné podobě.
- 3) Je-li pacient pravomocným rozhodnutím soudu zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je jeho způsobilost omezená, ve vyjimečných případech, kdy určité informace či ukázky díla mohou významně přispět informování či vědeckému poznání (v. body 1) a 2)), platí nezbytnost písemného souhlasu zákonného zástupce pacienta.
- 4) Arteterapeut poskytuje své služby v prostředí, které chrání soukromí a důvěrnost klientů.
- 5) Je-li klient nezletilý, jakékoliv informace nebo souhlas potřebný v rámci terapeutické dohody poskytuje terapeut zákonnému zástupci, pokud to není zákonem ustanoveno jinak. Arteterapeut zároveň učiní všechna opatření potřebná pro zachování důvěrnosti svého vztahu s nezletilým klientem a vyvaruje se poskytnutí takové informace, která by ze strany zákonného zástupce mohla negativně ovlivnit průběh léčby.
- 6) Arteterapeut je povinen při výkonu svého povolání vést a uchovávat řádnou dokumentaci po přiměřenou dobu, která je v souladu s právními předpisy státu a řádnou klinickou praxí či předpisy instituce, ve které pracuje. Je povinen zabezpečit její ochranu před event. zničením, zcizením nebo zneužitím.
- 7) Zvláště obezřetně musí postupovat při vyhotovování odborných zpráv, posudků, potvrzení, doporučení a jiných formách veřejného prohlášení. Údaje v nich obsažené musí souhlasit se skutečností, být formulovány přesně a nedvojznačně a musí dostát formálním nárokům. V. bod 6
- 8) Arteterapeut učiní všechna opatření potřebná k ochraně klientovy totožnosti.

§ 4 Odborná kompetence

- 1) Arteterapeut, který vykonává své povolání, je povinen se dále odborně vzdělávat tak, aby byl způsobilý poskytovat svou péči kvalifikovaně. Prostřednictvím vzdělávacích aktivit a klinické, výchovné či jiné praxe sleduje nejnovější vývoj ve svém oboru i oborech příbuzných, pro které je atestován nebo které souvisejí s jeho povoláním.
- 2) Arteterapeut má rozpoznat hranice svých odborných schopností a diagnostikovat, léčit a konzultovat problémy klientů jen tehdy, opravňuje-li ho k tomu jeho vzdělání, výcvik a zkušenosti. Neprovádí takové výkony nebo postupy, které jsou mimo oblast jejich praxe, zkušenosti, výcviku a vzdělání. Nestačí-li jeho kvalifikace nebo není-li z nějakého důvodu schopen či ochoten poskytnout odbornou pomoc, doporučí klienta do péče jiného odborníka nebo pomůže klientovi vyhledat jiné terapeutické služby.
- 3) Arteterapeut jedná v rámci odbornosti tak, aby veškeré terapeutické úsilí bylo směřováno k prospěchu klienta.
- 4) V případě, že by osobní problém nebo vnější nebo vnitřní konflikt arteterapeuta mohl narušit

nebo jinak ovlivnit jeho pracovní výkon nebo klinický posudek, vyhledá odpovídající odbornou konzultaci (supervizi) nebo terapeutickou pomoc.

5) Arteterapeut nevstupuje se svými klienty, studenty, asistenty, stážisty, osobami v supervizi, zaměstnanci do paralelních vztahů, zvláště pokud by hrozilo zneužití nadřízené pozice. Je neetické, aby instruktor či supervizor byl terapeutem studentovi nebo osobě v supervizi během terapeutického vztahu nebo do dvou let po jeho ukončení. Je nepřípustné půjčování peněz od klienta, účastnění se podnikatelských aktivit s klientem, udržování blízkého osobního kontaktu nebo sexuálního vztahu s klientem apod.

6) Arteterapeut nevyužívá svých profesních vztahů k prosazování vlastních zájmů.

7) Arteterapeut je povinen zabránit zneužití arteterapeutických metod nebo jejich zveřejnění tam, kde by mohlo dojít k jejich používání bez odborných předpokladů, mimo míst pro výcvik a odborná vzdělávání.

§ 5 Odpovědnost vůči profesi

Arteterapeut dodržuje standardy své profese a v odůvodněných případech spolupracuje s Etickou komisí ČAA

§ 6 Odpovědnost vůči studentům a osobám v supervizi

Arteterapeut si jako učitel, supervizor a výzkumník udržuje vysoký standard vzdělání. Při vyučování studentů používá nejnovější a vědecky podložené informace s cílem podporovat profesní růst svých studentů a svěřenců.

§ 7 Odpovědnost vůči účastníkům výzkumu

Terapeutická činnost je s to stále účinněji zasahovat ve prospěch zdraví a je sama o sobě otevřena prozkoumávání nových možností. Ty jsou výsledkem stálé a progresivní výzkumné a experimentální činnosti, která tak směřuje k dosažení nových terapeutických možností.

1) Výzkumný pracovník respektuje důstojnost a chrání nedotčenost účastníků výzkumu.

2) Výzkumný pracovník zná zákony, předpisy a profesní standardy regulující provádění výzkumu.

3) Výzkumný pracovník nezařadí do výzkumu, neuveřejní ani nereprodukuje dílčí výzkumné údaje ani taková uveřejnění a reprodukci neumožní bez výslovného písemného souhlasu poučeného plně informovaného klienta.

Poznatky získané v souvislosti s výkonem arteterapie lze použít pro vědecké pojednání či studie bez souhlasu klienta jen tam, kde je zajištěna naprostá a spolehlivá anonymita.

4) Potenciální účastník výzkumu musí být informován o postupech a metodách experimentování, o jeho cílech a vlastním podílu ve výzkumu včetně obsahu a rozsahu a jeho eventuálním riziku tak srozumitelně, aby mohl dát nebo odmítnout souhlas s plným vědomím a svobodou.

5) Na ilustrujícím materiálu se zásadně neuvádějí jména nebo iniciály nemocných, ani žádná evidenční čísla.

6) Pokud je výzkum v souladu s etickou normou, arteterapeut umožní jinému výzkumníkovi přístup k potřebným datům.

§ 8 Inzerování služeb

- 1) Arteterapeut může přiměřeným způsobem informovat veřejnost o jím poskytovaných službách.
- 2) Při poskytování informací dbá arteterapeut na jejich pravdivost, přesnost a jednoznačnost, zejména při poskytování informací o profesní kvalifikaci a zkušenostech. Toto platí i pro informace o charakteristikách jeho zařízení, kvalifikaci jeho zaměstnanců apod.
- 3) Členové ČAA se mohou veřejně vykazovat členstvím v Asociaci. Jiné použití názvu, iniciál či loga ČAA je možné jen s jejím předchozím písemným souhlasem.